

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: Technologie výroby keramiky kultury s vypíchanou keramikou na lokalitách Turnov – Maškovy zahrady a Ohrazenice (okr. Turnov)

Autor: Hana Burešová

Studijní program: B 7105 Historické vědy

Studijní obor: Archeologie

Cílem práce H. Burešové bylo popsat technologické řetězce výroby keramiky v období kultury s vypíchanou keramikou na lokalitách Turnov-Maškovy zahrady a Ohrazenice. Základní metodou byla makroskopická analýza okem pozorovatelných znaků odrážejících uplatněné technologické postupy. Sledované znaky odrážejí celý technologický řetězec: sledování přítomnosti podílu a distribuce aplastických částic vypovídá o výběru surovin a jejich zpracování, morfologie a textura lomů a povrchu keramiky odráží techniky vytváření a jednou z příčin barevnosti je technika výpalu.

Hlavní důraz při analýze byl ovšem kladem na identifikaci technik vytváření. Ve směru této analýzy byl samotný popis a vyhodnocení znaků souvisejících s vytvářením nádob doplněn o replikativní experimenty, které ověřovaly hypotézy stanovené na základě vyhodnocení archeologického materiálu. Následně byly znaky sledované na experimentální a archeologické keramice srovnány.

Smyslem práce nebylo zpracovat veškerý materiál datovaný do daného období na obou lokalitách, ale vybrat objekty s nejpočetnějšími soubory a vzájemně porovnat variabilitu technologických řetězců na obou lokalitách. Takto bylo zpracováno 339 keramických jedinců z pěti objektů na lokalitě Turnov-Maškovy zahrady a 797 jedinců z jediného objektu s početnými nálezy z daného období z Ohrazenic. Z nich bylo ovšem možno pro detailní analýzu použít pouze 371 jedinců velikostí přesahujících 3 cm. Ostatní střepy byly popsány pouze souhrnně.

Práce má jasnou strukturu odpovídající postupu práce. V úvodních kapitolách autorka podává přehled o základních tématech, která s prací souvisí.

Prvním tématem úvodních kapitol je technologie keramiky. Autorka podává přehled mapující jednotlivé fáze technologického řetězce. V kapitole prokazuje přehled o technologickém řetězci výroby keramiky a základní orientaci v pojmech a principech s tématem souvisejících. Najdeme zde však větší množství terminologických nejednoznačností a nepřesností vyjadřování, které jsou dané omezením autorky na velmi limitovanou českou literaturu k tématu. Kvalita textu odráží též náročnost technologického tématu, vzdáleného běžnému diskurzu archeologie.

V další úvodní kapitole najdeme přehled o období neolitu a kultuře s vypíchanou keramikou. Přehled je stručný, jeho cílem není syntéza, ale vykreslení kontextu tématu práce. Autorka v kapitole nezabíhá do nepodstatných detailů a klade důraz na poznatky o keramice, která je hlavním námětem práce. Součástí kapitoly je i syntéza dosavadních poznatků o technologii výroby keramiky s vypíchanou keramikou omezená na české prostředí.

V kapitole 5 „Sídliště StK v Turnově – Maškových zahradách a Ohrazenicích“ informuje autorka o archeologické situaci na vybraných lokalitách a nálezových okolnostech a zároveň vysvětluje výběr keramických souborů pro analýzu s popisem vybraných archeologických objektů.

V kap. 6 najdeme metodologii práce. Přehledně je představen popisný systém keramiky s vysvětlením jednotlivých deskriptorů a hodnot, kterých nabývají. Popisný systém je doprovázen též o vhodné grafické znázornění některých znaků.

Před vyhodnocením technologie autorka provádí stručnou chronologickou analýzu. Následně vyhodnocuje keramiku na obou lokalitách a systematicky sleduje variabilitu materiálových charakteristik, znaků vytváření, úpravy povrchu a výzdoby a barevnosti. Následně vyhodnocuje též některé potenciálně zajímavé bivariační kombinace znaků.

Při experimentu autorka replikovala 4 hypotetické techniky vytváření na dvou typech keramické hmoty, připravených dle poznatků získaných studiem experimentální keramiky.

V závěrečné diskuzi autorka integruje poznatky z jednotlivých fází analýzy. Diskuze shrnuje některé zajímavé výsledky především experimentálního studia, ale postrádám v ní schopnost integrovat poznatky a zasadit je do kontextu.

Obrazové přílohy, mimo ty obsažené v textu, jsou bohužel pouze na přiloženém CD. Jejich kvalita je rozpačitá. Převzaté přílohy jsou často nekvalitně reprodukovány, vlastní fotodokumentace je velmi nekvalitní.

Celkově lze říci, že práce splnila svůj cíl a lze ji doporučit k obhajobě. Potýká se ovšem s některými zásadnějšími problémy:

- 1) text práce je mnohdy nekultivovaný s nepřesným vyjadřováním,
- 2) autorka pracuje pouze s omezeným repertoárem literatury a
- 3) dokumentace jevů, které jsou předmětem práce je nekvalitní.